

2022-09-09

TJÄNSTESKRIVELSE

Dnr: MSN 2022-101

Remiss- Vägledning om förlängd tidsfrist och mindre stränga kvalitetskrav

HoVs Dnr 02248-2022

Förslag till beslut

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden beslutar att överlämna synpunkter till kommunstyrelsen över remissen enligt bilaga 1 till tjänsteskrivelsen, daterad den 9 september 2022.

Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Sammanfattning

Den 11 juli 2022 remitterade Havs och vattenmyndigheten ”Remiss gällande vägledning om förlängd tidsfrist och mindre stränga kvalitetskrav”. Remissen rör kvalitetskrav i vattenförekomster och vägledningen hanterar undantag i form av förlängd tidsfrist och mindre stränga kvalitetskrav. Remissen ska besvaras senast den 30 september men anstånd har getts till den 5 oktober. Miljö- och stadsbyggnadsnämnden lämnar synpunkter till kommunstyrelsen. Vägledningen som primärt riktar sig till vattenmyndigheten kommer troligen att innebära andra tids- och haltgränser för flera av Nackas vattenförekomster, där de mest påverkade är Strömmen, Lilla Värtan, Askrikefjärden, Sicklasjön och Ältasjön.

Inom miljö- och stadsbyggnadsnämndens ansvarsområde innebär förlängd åtgärdstid och höjda haltgränser att tillsynen prioriteras utifrån andra mål. Det kan även påverka bedömningen av nya verksamheter vid ett påverkat vatten.

I yttrandet föreslås att det beaktas Nacka kommuns utveckling så den inte blir låst av utsläpp som skett uppströms, och andra faktorer utanför kommunens kontroll. Vidare behöver resonemang kring hur åtgärdsansvar ska fördelas vidareutvecklas och hur betalningsförmåga ska utredas behöver också utvecklas.

Innehållet i remissen i korthet

Remissen omfattar en vägledning om förlängd tidsfrist för när vattenförekomster ska klara miljökvalitetsnormer, samt mindre stänga kvalitetskrav för vilka nivåer som ska uppnås. Det övergripande målet är att alla vattenförekomster ska uppnå god status eller potential senast 2027. För kraftigt påverkade vatten ska undantag kunna ges i form av förlängd tidsfrist eller mindre stränga krav, under förutsättning att det antingen är mycket svår genomförbart eller bedöms vara omöjligt att uppnå god status.

I nuläget ges förlängd tidsfrist med motiveringen att det inte är tekniskt möjligt samt att det inte är möjligt med rimliga kostnader att uppnå god status. Det kommer inte att vara ett skäl efter 2027, om inte *de naturliga förhållandena* gör det omöjligt att klara kvalitetskraven i tid. Det kan exempelvis bero på den tid det tar för näringshalter att minska efter åtgärder samt för djur och växter att återkolonisera. Mindre stränga kvalitetskrav kan beslutas om mänsklig påverkan eller naturligt tillstånd gör att det är omöjligt eller orimligt kostsamt att uppnå god status, möjliga åtgärder genomförs och vattnets kvalitet inte riskerar att försämrats ytterligare. Mindre stränga krav kan även motiveras av om det gäller verksamheter som är miljömässigt eller samhällsekonomiskt viktiga, där behovet inte utan orimliga kostnader kan tillgodoses på annat sätt.

Enligt förslaget ska vattenmyndigheten utreda undantag, i form av förlängd tidsfrist (till exempel god status senast 2033 på grund av naturliga förhållanden) eller mindre stränga kvalitetskrav (till exempel måttlig status på grund av orimliga kostnader). Undantag ska beslutas när alla förutsättningar för det är uppfyllda. Vägledningen beskriver även hur bedömningen av orimliga åtgärds-kostnader ska göras, enligt en generell modell.

Vägledningen målgrupp är främst vattenmyndigheten som beslutar om undantag samt länsstyrelsernas beredningssekretariat som tar fram underlagen till besluten. Nacka kommun berörs genom att de vattenförekomster som finns i kommunen får en annan klassning.

Utredning och bedömning

Idag uppnår en av nio sjö-vattenförekomster (Sandasjön) god status, medan ingen av de nio kust-vattenförekomsterna gör det. Med nuvarande hantering har kommunens vatten målet att klara miljökvalitetsnormerna till 2027, men omvärdering och förlängd tid har genomförts vart sjätte år enligt en annan procedur än vägledningen beskriver.

Vägledningen kommer troligen att innebära andra tids- och haltgränser för flera av Nackas vattenförekomster, där de mest påverkade är Strömmen, Lilla Värtan, Askrikefjärden, Sicklasjön och Ältasjön.

Inom miljö- och stadsbyggnadsnämndens ansvarsområde innebär förlängd åtgärdstid och höjda haltgränser att tillsynen prioriteras utifrån andra mål. Det kan även påverka bedömningen av nya verksamheter vid ett påverkat vatten.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget beskriver en modell för att bedöma hur stora kostnader som är rimliga och vem som har ansvar för åtgärder. Modellen är dock utvecklad för enklare scenarion än för våra mest påverkade vatten, som påverkas av stora mängder verksamheter både kring vattenförekomsten och uppströms. Det gör att det är svårt att bedöma vilka kostnader det kommer att innebära i Nacka, samt vad som kommer att hamna på kommunen respektive andra verksamheter.

Förslaget kan innebära att påverkade vattenförekomster inte längre får förlängd tidsfrist. Om de samtidigt inte uppfyller kriterierna för mindre stränga kvalitetskrav så innebär det att kommunen får en ökad kostnad för att genomföra åtgärder i påverkade sjöar, för att uppnå god status. Idag finns 8 sjö-vattenförekomster och 9 kustvattenförekomster i Nacka, där miljökvalitetsnormerna inte uppnås. De flesta kustvatten delar dock ansvar med flera kommuner, medan det bland sjöarna enbart är aktuellt för Ältasjön.

Konsekvenser för barn

Vägledningen bedöms på sikt påverka barn positivt i och med att det blir en renare miljö och bättre sjöar att bada i.

Bilagor

1. Förslag till synpunkter
2. Remissen *Havs- och vattenmyndighetens förslag till Vägledning om förlängd tidsfrist och mindre stränga kvalitetskrav*

Per Enarsson
Miljöchef
Miljöenheten

Tore Liljeqvist
Gruppchef, miljö- och hälsoskydd
Miljöenheten